

Ik denk niet dat je zomaar uit het niets in de transitiebeweging terecht komt. Ook bij mij was dit niet het geval alhoewel dit zo wel leek, want ik had nooit eerder over transitie gehoord. Toch was ik hier al meer mee bezig dan ik wist. Ik kweekte in de tuin groenten, kruiden voor de thee en klein fruit waar ik confituur van maakte. De voorbije maanden was ik op cursus geweest om te leren wolspinnen en om de wol met planten te leren kleuren. Broodbakken en breien of sokken stoppen waren wekelijkse bezigheden. En een tweede handswinkel heeft altijd een speciale aantrekkingskracht op me gehad. Toch hoorde ik voor het eerst over transitie toen Hilde me uitnodigde voor één van de tweedaagse infodagen. De eerste dag was al voorbij, maar als ik wou kon ik nog wel inpikken. Ik kreeg van haar een print van de homepage van transitie en de uitleg dat het onder andere over permacultuur zou gaan. Dit laatste wekte m'n aandacht. De groentetuin had die zomer geen bevredigde resultaten opgeleverd. Permacultuur zou wel eens de oplossing kunnen zijn. Maar ik zou snel ontdekken dat ik de permacultuur onbewust al veel ruimer probeerde in te passen in m'n leefgewoonten. Na een poging om de inhoud van transitie te bevatten via de website, zaten we met z'n drieën, Jeanneke, Hilde en ik, in de auto richting Veltem. Het was duidelijk dat ik meer info nodig had om voeling te krijgen met transitie. In het begin was alles een beetje onwennig. Ik viel er ook zomaar midden in, maar al gauw was het ijs gebroken. De openheid en hartelijkheid die de ruimte vulden, waren hartverwarmend. Al gauw werd het me duidelijk dat iedereen op eenzelfde golflengte zat, waardoor een ongelooflijke positieve kracht werd gevormd. Niet alleen het begrip transitie werd me veel duidelijker, ook over permacultuur en de financiële crisis, die zich toen volop ontwikkelde, viel er enorm veel te leren. Het werd me opeens duidelijk waarom geld voor mij altijd zo'n bitter nasmaakje had. En waarom ik altijd zo gedreven ben geweest om dingen zelf te maken of te hermaken zodat ik iets niet hoefde te kopen.

En wat nog mooier was, ik was niet alleen. Hier zat een hele zaal vol mensen met die mooie idealen om het leven niet alleen ecologischer maar ook socialer en eenvoudiger te durven dromen. Transitie is ontstaan uit een zeer ernstige problematiek van piek-olie en klimaatverandering en toch draagt ze zo'n positieve boodschap, zo een enorme positieve kracht! Was het de aanstekelijkheid van al die gelijkgestemde zielen? De positieve kracht van zelf oplossingen te zoeken en niet af te wachten? De enorme problematiek die we niet kunnen negeren? Het zal alles samen geweest zijn dat mijn tekort aan tijd heeft doen vergeten. Hier moet ik wel tijd voor vrijmaken. Ik heb er pas nog aan gedacht (9 maanden later): 'hoe zou ik hier niet aan kunnen meedoen, wetende dat dit bij mij in de gemeente zich ontwikkelt.' Dat was voor mij onmogelijk geweest. Toen na het verslag over transition town Totnes, permacultuur en de financiële crisis en een smakelijke lunch, het moment kwam om in groepjes per gemeente samen te zitten en een mogelijke start van transitie in je gemeente te bespreken, heb ik niet getwijfeld. Samen met Hilde en Jeanneke vertegenwoordigden we die dag Scherpenheuvel-Zichem. We waren misschien maar met drieën maar we waren wel vastbesloten hier onze tanden in te zetten. Het is echt een avontuur dat die dag begon. Een leerrijke reis, naar onszelf en elkaar leren kennen, maar ook het opnieuw ontdekken van onze gemeente en haar bewoners. Na een eerste samenkomst onder ons drietjes werd besloten om een infoavond over transitie te houden in de gemeente. En dan begint de praktische kant, een datum vastleggen, een zaaltje zoeken, waar gaan we adverteren, hoe delen we de avond in enz.

We maakten uitnodigingsfolders. Er kwam een artikel in de Stadsinfo en in Den Eik en wie we zagen meestappen in het transitieverhaal, spraken we aan. Het was eigenlijk best spannend. Wie zou er die avond komen? In het oud gemeentehuis van Zichem begon het transitieproject Scherpenheuvel-Zichem zijn openbaar leven. Er kwamen een twaalfstal mensen, uit de diverse deelgemeenten en uit Diest. Bij een kopje thee of koffie, gedroogde appeltjes en cake werd kennis gemaakt met elkaar en info gegeven over transitie. Waar transitie voor staat, het verhaal van Totnes en hoe je in een dorp eerst een stuurgroep vormt, met als doel informatie geven over piek-olie en klimaatverandering en netwerken met wie er in de gemeente reeds bezig is rond deze problematiek. Hoe die stuurgroep zich later opheft als er zich bij ons werkgroepen rond mobiliteit, lokaal voedsel, minder energie...vormen. Het transitiewerk wordt in deze groepen dan verder gezet. Welke groepen zullen er komen? Dat weten we nu nog niet. Het hangt af van in welke domeinen mensen uit ons dorp hun dromen voor Scherpenheuvel-Zichem willen waarmaken. Er was tijd om vragen te stellen en af en toe was de discussie over de oorzaken van klimaatverandering behoorlijk levendig. Jenny, Henny en Dominic engageerden zich om mee te werken in de stuurgroep. Een verdubbeling van mankracht. Een goede start.

We gingen naar het stadhuis om het transitieproject voor te stellen aan de burgemeester, zodat hij op de hoogte is van wat er aan 'het kiemen is in onze stad'. Manu Claeys sprak ons over de klimaatwijken waaraan hij meewerkte, die door kleine maatregelen 15% energie bespaarden. We verkennen verder ook hoe we aan geld voor de lokale werking kunnen raken. Toch hadden we op de jaarlijkse verenigingsdag al een mooi standje in het cultureel centrum Den Egger. Er kwamen heel wat geïnteresseerden langs, we hadden fijne babbels en hebben heel wat informatiefolders uitgedeeld. Wie wil oogsten moet zaaien hé. Intussen komen we ongeveer om de 3 weken samen. We planden een filmavond en een fietstocht langs al bestaande voorbeelden van transitie in onze gemeente. Ook Frie en Frank kwamen de stuurgroep versterken en met deze ploeg hebben we de filmavond voorbereid. We kozen er voor om met een positief verhaal te starten. Het werd de film 'A Farm for the Future'. Op 24 juni genoten een 35 tal mensen in de zaal van de brandweer in Scherpenheuvel van deze inspirerende film. Mooie natuurbeelden, informatie over klimaatverandering én piekolie en beelden over hoe boeren andere wegen aan het vinden zijn om minder afhankelijk te worden van olie, hoe ze permacultuurprincipes toepassen. Zoveel diversiteit: om te watertanden. Ook de kommen rode bessen en de heerlijke frambozen- en rode bessendrank van Henny hadden dat effect. Na de film werd er in kleine groepjes nagepraat en later was er kans om vragen te stellen en om te dromen over lokale voeding in Scherpenheuvel. Ondertussen zijn de mailadressen van alle jeugd-, sport-, senioren- en cultuurverenigingen verzameld zodat ook de uitnodigingen van onze activiteiten kunnen doorgemailed worden naar al de verenigingen van de stad.

We zitten dus niet stil. Want na deze boeiende filmavond zijn we alweer iets nieuws aan het plannen. Op zondag 30 augustus willen we graag een fietstocht organiseren door onze gemeente. Aan de start krijgt iedereen informatie over transitie en onderweg zijn er stopplaatsen gepland bij verschillende reeds bestaande projecten die onder de noemer transitie vallen. Zo stoppen we bij iemand die uitleg gaat geven over klimaatwijken, iemand met een mooie groentetuin en een blauwe bessenplantage, iemand die zonnepanelen plaatst en een strobale woning. Al deze mensen hebben hun samenwerking enthousiast toegezegd. Terwijl we bezig zijn met de voorbereidingen van onze fietstocht kom ik wel eens mensen tegen die ik had uitgenodigd voor onze filmavond maar niet konden komen. Tja dat was wel heel spijtig, want het was zo'n prachtige film. Maar als ik ze uitnodig voor de fietstocht zijn ze dadelijk zeer geïnteresseerd. Het lijkt dus wel belangrijk dat je regelmatig iets organiseert. Zodat men regelmatig terug over transitie hoort en er steeds nieuwsgieriger naar wordt.

Het begon voor mij allemaal met een uitnodiging van Hilde. Die geweldige zaterdag in Veltem. Had ik mezelf niet voorgenomen alleen te gaan luisteren? Ik had beslist geen tijd om aan wat dan ook te beginnen. Maar had ik met lede ogen kunnen toekijken hoe dit initiatief zich hier opstartte zonder actief deel te nemen? Onmogelijk.

Voor mij is transitie een geschenk uit de hemel. Ik zit al jaren te piekeren over de aarde die we zo snel en zeker naar de knoppen helpen. Dit probleem leek me zo enorm dat ik er niet te lang durfde bij stilstaan. We zijn onszelf aan het uitroeien, dacht ik dan steeds. En dan had ik nog niet stilgestaan bij piekolie. Dit transitieproject geeft me de kans om iets te ondernemen. En als ik bvb in Gent bij de voorstelling van het transitiehandboek Ann Lamot zo inspirerend hoor spreken over transitie in Engeland en over heel de wereld, als ik daar al die blijde enthousiaste mensen zie en zie hoe zij samen op zo'n korte tijd dit handboek vertaald en ervoor gezorgd dat het werd uitgegeven, dan krijg ik terug hoop, geloof ik terug in de kracht van de mens. De kracht van gewone mensen zoals u en ik.

Ondertussen begint de term transitie, wat niet zo een gemakkelijk begrip is om in één, twee, drie uit te leggen bij sommige dorpsgenoten al een heel, heel klein beetje vertrouwder te worden.

Het Gros (de gemeentelijke raad ontwikkelingsamenwerking) contacteert ons met de vraag of we rond voedselteams kunnen samen werken.

We kunnen hen meteen 5 gezinnen doorgeven die willen meewerken aan voedselteams.

We hebben met de stuurgroep goed gewerkt. We merken nu dat we ook aandacht dienen te geven aan de stuurgroep zelf. Die stap hebben we overgeslagen. We willen daarom ook tijd maken om onze motivatie, dromen, mogelijkheden en grenzen te delen met elkaar. En zo zorgzaam te zijn voor onszelf en voor elkaar.

Margot en Hilde breiden dit verhaal van het transitieproject Scherpenheuvel-Zichem aan elkaar.